

Nya skolan Trollhättan AB
Org .nr. 559098-1055
beata.szwoch@nyaskolan.se

2022-12-21

Dnr 2022:578

Beslut

efter kvalitetsgranskning av huvudmannens
och rektorns arbete för att fler elever ska få
undervisning av behöriga lärare i Nya skolan
Trollhättan AB med särskilt fokus på Nya skolan i
Lilla Edets kommun

Inledning

Skolinspektionen har med stöd i 26 kap. 19 och 20 §§ skollagen (2010:800) genomfört en tematisk kvalitetsgranskning av hur Nya skolan Sverige AB och Nya skolan i Lilla Edet rektor arbetar för att fler elever ska få undervisning av behöriga lärare. Som behörig lärare räknas den lärare som är legitimerad och undervisar i de ämnen, årskurser och skolformer som hen är behörig i. Det som granskas och bedöms är det arbete huvudmannen och rektorn bedriver. Resultatet av arbetet omfattas inte av granskningen.

Granskningen omfattar både huvudmannens övergripande arbete och rektorns arbete vid den utvalda skolenheten. I de fall huvudmannen ansvarar för mer än en skolenhet har en av dessa valts ut i syfte att dels fördjupa bilden av huvudmannens arbete, dels granska rektorns arbete i frågan.

Skolenheterna som ingår i granskningen har valts ut utifrån att de enligt Skolverkets officiella statistik under den senaste femårsperioden har haft en lägre andel legitimerade lärare som undervisar i minst ett ämne som de är behöriga i än motsvarande andel för riket som helhet.

Läsanvisning

Bedömningen görs i förhållande till de kvalitetskriterier Skolinspektionen tagit fram för granskningen av området, vilka beskrivs i bilaga 2. I den bilagan finns också en beskrivning av hur granskningen har genomförts. Granskningens författningsstöd återfinns i bilaga 3. För varje delområde bedöms om huvudmannens och rektorns arbete uppfyller de framtagna kvalitetskriterierna i hög utsträckning, i flera delar eller i låg utsträckning. Om arbetet bedöms uppfylla kvalitetskriterierna i låg utsträckning eller i flera delar anger Skolinspektionen att utvecklingsarbeten behöver inledas och beskriver inom vilka områden. En skriftlig redovisning av åtgärder begärs då av huvudmannen. Om arbetet bedöms uppfylla kvalitetskriterierna i hög utsträckning begär inte Skolinspektionen motsvarande redovisning men kan lämna framåtsyftande kommentarer.

Beslut:

Skolinspektionen bedömer att framtagna kvalitetskriterier uppfylls av Nya skolan Sverige AB i följande utsträckning:

Rekrytera och behålla behöriga lärare

Huvudmannen och rektorn bedriver i hög utsträckning ett aktivt och strategiskt arbete för att öka behörigheten bland befintliga lärare genom behörighetsgrundande utbildning.

Utifrån framtagna kvalitetskriterier har Skolinspektionens utredning inte visat annat än att verksamheten inom de granskade områdena fungerar väl. Granskningen avslutas därmed.

Öka behörigheten bland befintliga lärare

Huvudmannen och rektorn bedriver i flera delar ett aktivt och strategiskt arbete för att öka behörigheten bland befintliga lärare genom behörighetsgrundande utbildning, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande område:

- Rektorns arbete med att informera om möjligheter till att delta i behörighetsgrundande utbildning behöver utvecklas.

Uppföljning

Huvudmannen ska senast den 1 augusti 2023 redovisa till Skolinspektionen vilka förbättringsåtgärder som vidtagits utifrån det identifierade utvecklingsområdet och resultat av dessa åtgärder. Som stöd för redovisningen bör bifogad mall (bilaga 4) användas.

Redogörelsen skickas via e-post till skolinspektionen.linkoping@skolinspektionen.se. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för granskningen (dnr 2022:578) i de handlingar som sänds in.

Skolinspektionens bedömningar

Nedan redovisas Skolinspektionens bedömningar för respektive bedömningsområde.

Rekrytera och behålla behöriga lärare

Det här området handlar om hur huvudmannen och rektorn arbetar med att rekrytera och behålla behöriga lärare inom organisationen. I detta arbete ingår att kartlägga och analysera nuvarande och framtida behov av behöriga lärare. Det handlar också om bredd och uthållighet i rekryteringsarbetet och om att ompröva och förnya strategier. Även rektorns och huvudmannens arbete med att behålla de behöriga lärare som finns i organisationen ingår här.

Skolinspektionen bedömer följande: Huvudmannen och rektorn bedriver i hög utsträckning ett brett och uthålligt arbete för att rekrytera och behålla behöriga lärare.

Skolinspektionens granskning visar att huvudmannen och rektorn bedriver ett systematiskt arbete med att kartlägga och analysera behovet av behöriga lärare. Det gäller såväl behovet av nya behöriga lärare som av behörighetsgrundande utbildning bland befintlig personal. Vidare bedriver huvudmannen och rektorn ett aktivt och kontinuerligt rekryteringsarbete utifrån de behov som identifierats i kartläggningen. De genomför även insatser i syfte att behålla behöriga lärare inom organisationen.

Skolinspektionen har inte identifierat något utvecklingsområde inom bedömningsområdet.

Kartläggning och analys av behovet av behöriga lärare

Huvudmannen och rektorn bedriver ett systematiskt arbete med att kartlägga och analysera behovet av behöriga lärare. Det gäller såväl behov av nya behöriga lärare som av behörighetsgrundande utbildning bland befintlig personal. Skolchefen och rektorerna uppger i intervjuer att de inom organisationen arbetar med att kartlägga lärares behörighet i ett dokument som omfattar i vilka ämnen och årskurser det finns behov av behöriga lärare. Dokumentets innehåll omfattar såväl befintlig behörighet som potentiell behörighet och lärares intresse för och möjligheter till att delta i behörighetsgrundande utbildning.

Rektorerna gör kartläggningen redan tidigt på året, först enskilt och sedan tillsammans i rektorsgruppen, för att sedan rapportera innehållet till skolchefen. Skolchefen uppger att hen två gånger om året analyserar kartläggningsdokumentet för att därefter rapportera det sammanställda resultatet till styrelsen för organisationen. Sammanställningen omfattar också rekommendationer gällande hur rektorerna ska arbeta vidare, exempelvis med att höja lärarkollegiets behörighet. Därutöver samtalar skolchefen varje vecka med rektorerna i organisationen. Beroende på hur behoven ser ut kan dessa avstämningar innefatta lärarkollegiets befintliga och potentiella behörighet samt enskilda lärares intresse för behörighetsgrundande utbildningar. Skolchefen uppger att rektorerna kontinuerligt diskuterar intresset hos lärarna för behörighetsgrundande utbildning, dels på medarbetarsamtalen och dels i mer informella samtal. Inför antagningsperioden till olika typer av behörighetsgrundande utbildning intensifieras samtalen.

Av inskickad dokumentation framgår att huvudmannen också arbetar med framtidsprognoser gällande behörighet för skolenheterna inom organisationen genom den så kallade kompetensplanen. Ett av målen i kompetensplanen är att höja lärarbehörigheten i verksamheterna. Den senaste kartläggningen visar att

huvudmannen behöver öka behörigheten bland lärare som undervisar på högstadiet på Nya skolan i Lilla Edet men också för lärare som undervisar i praktisk-estetiska ämnen på de andra skolenheterna inom huvudmannens organisation.

Vid Nya skolan i Lilla Edet arbetar rektorn systematiskt med att ta reda på hur behoven av behöriga lärare ser ut vid skolenheten och om det finns något intresse hos skolenhetens lärare att delta i behörighetsgrundande utbildning. Rektorn arbetar på samma sätt med att kartlägga och analysera rekryterings- och utbildningsbehov som tidigare beskrivits om huvudmannens arbete. Detta sker inom ramen för det systematiska kvalitetsarbetet och i samtal med skolchefen. Rektorn framhåller att eftersom Nya skolan i Lilla Edet är en liten enhet så har hen god överblick över lärarnas både befintliga och potentiella behörigheter. Vidare säger rektorn att eftersom elevantalet är begränsat och skolenheten först innevarande år har all undervisning på plats på skolan, får det till följd att om lärarna vill ha en heltidstjänst så behöver de undervisa i ämnen de inte är behöriga i, särskilt på högstadiet. Skolan saknar för närvarande behöriga lärare i alla ämnen på högstadiet utom i historia och samhällskunskap även om flera obehöriga undervisande lärare antingen går eller inom kort ska påbörja behörighetsgrundande utbildning. Vidare uppger rektorn att hen har ett tätt samarbete med de andra rektorerna på skolenheterna i organisationen. Bland annat delar de på lärare i moderna språk.

Rekryteringsarbetet

Huvudmannen och rektorn bedriver ett aktivt och kontinuerligt rekryteringsarbete utifrån de behov som identifierats i kartläggningen. Inom huvudmannens organisation använder rektorerna ett gemensamt digitalt rekryteringsverktyg för att underlätta rekryteringsprocessen och får hjälp och stöd av organisationens ekonomi- och administrationsrepresentant i detta arbete. Skolchefen uppger i intervju att det är i samband med tjänstefördelningen på våren som rektorn för respektive skolenhet tillsammans med huvudmannen ser över rekryteringsbehovet och beslutar om på vilka sätt de ska rekrytera. Vid behov görs också rekryteringsinsatser kontinuerligt. Vidare uppger skolchefen att rektorerna i organisationen diskuterar aktuella rekryteringar tillsammans i ett rektorsråd en gång i månaden. Arbetslagsledarna deltar också i rekryteringsdiskussioner på de enskilda skolenheterna. Rektorerna uppger i intervju att innan de annonserar ut tjänster undersöker de tillsammans vilka möjligheter det finns att lösa behörigheten internt inom organisationen. Därefter går de vidare och söker nya medarbetare via Arbetsförmedlingens platsbank och vid behov även via sociala medier. Skolchefen uppger i intervju att de från och med i år även har engagerat en rekryteringsfirma som hjälper rektorerna och huvudmannen att gallra bland ansökningarna i syfte att lätta på arbetsbördan för rektorerna. Tidigare har huvudmannen haft samarbete med ett lärosäte i syfte att anställa nyutexaminerade lärare, men då detta samarbete inte fungerade tillfredsställande har rekryteringsförfarandet nu omprövats.

Rektorn på Nya skolan i Lilla Edet uppger i intervju att hen i rekryteringsarbetet har stöd, både av huvudmannen och av de andra rektorerna inom organisationen. Rektorn har nu fokus på att höja behörigheten på högstadiet då behoven är störst där och har utlyst flera tjänster i syfte att anställa behöriga lärare. Vidare berättar rektorn att i de fall det inte finns någon behörig lärare att tillgå eller om ingen behörig lärare sökt en utlyst tjänst, försöker hen att rekrytera obehöriga lärare på termins- eller årsbasis i syfte att bibehålla en viss stabilitet för eleverna. Rektorn framhåller att de lärare som ska arbeta tillsammans med en nyanställd lärare alltid är med i rekryteringsförfarandet och att alla beslut om anställning tas tillsammans med skolchefen. I intervju med lärarna framkommer att de i vissa fall deltar i anställningsintervjuer.

Arbete för att behålla behöriga lärare

Huvudmannen arbetar aktivt och målinriktat med att behålla behöriga lärare inom organisationen. Av intervjuer med skolchefen och rektorerna framgår att det genomförs insatser för att minska omsättningen av lärare vid skolenheterna. Ett sätt är att kartlägga lärarnas uppfattning om sin arbetsmiljö i personalenkäter som genomförs på huvudmannens skolenheter en gång per år. Ett annat sätt är att genomföra trivselaktiviteter och att rektorerna och huvudmannen tillsammans lyssnar på vad lärarna behöver för att trivas bättre. Vidare uppger skolchefen att en strategi för att behålla lärare är att rektorerna ger dem stöd under pågående behörighetsgrundande utbildning som ett led i att behöriga lärare stannar kvar på lång sikt. Enligt rektorerna är skolchefen ofta ute i verksamheterna och pratar med personalen. Om en lärare slutar så har ansvarig rektor, på huvudmannens uppdrag, alltid ett avslutande samtal med läraren för att ta reda på varför hen valde att lämna sin tjänst. Vidare uppger rektorerna att de förutom personalenkäterna även tar reda på hur lärarna trivs genom medarbetarsamtalen.

Rektorn på Nya skolan i Lilla Edet gör stora ansträngningar för att behålla lärarna på skolenheten. Den tydligaste strategin i arbetet med att behålla behöriga lärare är enligt rektorn att arbeta med arbetsmiljön, öppenheten i arbetslagen och de korta beslutsvägarna i organisationen. Rektorn uppger i intervju att hen analyserar medarbetarenkäterna tillsammans med representanten för huvudmannen och rektorsgruppen och sedan har medarbetarsamtal och uppföljningssamtal med lärarna kring resultatet. Hen har även enskilda avstämningar med lärarna var sjätte vecka. Vidare berättar rektorn att skolenheten har haft svårt att behålla högstadielärare då det finns få elever i dessa årskurser på skolenheten och att lärarna därmed behöver undervisa i flera ämnen de inte är behöriga i. Vidare berättar lärarna att skolenhetens små klasser bidrar till att de stannar på skolan samt att de trivs med att arbeta åldersintegrerat. Lärarna framhåller även att organisationens korta beslutsvägar och att de upplever att de har inflytande över sin arbetssituation bidrar till att de stannar på skolenheten. Det förekommer exempelvis att innehåll och omfattning i tjänsterna omfördelas utifrån önskemål och behov.

Öka behörigheten bland befintliga lärare

Det här området handlar om huvudmannens och rektorns arbete med att öka behörigheten bland de lärare som redan finns i organisationen genom behörighetsgrundande utbildning. Det omfattar dels arbetet med att informera om möjligheter, uppmuntra och stödja lärare att delta i behörighetsgrundande utbildning, dels de reella förutsättningar huvudmannen och rektorn ger lärare att delta i sådan utbildning.

Skolinspektionen bedömer följande: Huvudmannen och rektorn bedriver i flera delar ett aktivt och strategiskt arbete för att öka behörigheten bland befintliga lärare genom behörighetsgrundande utbildning, men utvecklingsområden finns.

Skolinspektionens granskning visar att huvudmannen bedriver ett aktivt och samlat arbete med att informera om möjligheterna till att delta i behörighetsgrundande utbildningar och stödja lärare att delta i sådan utbildning. På skolenhetsnivå arbetar rektorn delvis med att ge lärare information, uppmuntran och stöd att delta i behörighetsgrundande utbildning. Rektorn gör vissa insatser för att ge lärare som är intresserade av behörighetsgrundande utbildning förutsättningar att delta, och arbetet sker med delaktighet från huvudmannen.

Information, uppmuntran och stöd

Huvudmannen bedriver ett aktivt och samlat arbete med att uppmuntra till och informera om möjligheterna och stödja lärare att delta i behörighetsgrundande utbildning. Av intervju med representanten för huvudmannen framgår att Nya skolan Trollhättan AB samlar in information om behörighetsgrundande utbildningar och för denna information vidare till rektorerna i syfte att denna information ska komma lärarna till del i de regelbundna medarbetarsamtalen. Granskningen visar vidare att huvudmannen är positiv till att lärare utbildar sig och att det finns en förväntan på rektorerna att uppmuntra lärare till vidareutbildning som leder till legitimation eller utökad behörighet. Rektorerna uppger att de aldrig har hindrat någon lärare som vill studera förutsatt att vidareutbildningen motsvarar ett behov som verksamheten har. Av intervjuer med skolchefen och rektorerna framgår även att huvudmannen kontinuerligt följer upp lärarnas deltagande i behörighetsgrundande utbildning. Enligt rektorerna tar huvudmannen inför varje termin reda på om det finns lärare på skolenheten som deltar i eller är intresserade av att delta i behörighetsgrundande utbildning. Rektorerna uppger att de har flera lärare som läser behörighetsgrundande utbildning för att bli legitimerade lärare eller för att bredda sin behörighet.

Rektorn vid Nya Skolan i Lilla Edet arbetar aktivt med att motivera personalen att gå behörighetsgrundande utbildning, men bedriver inte ett kontinuerligt arbete med att informera om de möjligheter som finns att delta i sådan utbildning. Av inkommen dokumentation samt i intervju med lärare framgår att det finns lärare

som undervisar i många ämnen som de inte är behöriga i, särskilt på högstadiet. Av intervju med rektorn och lärare framgår också att lärare inte alltid får information om behörighetsgrundande utbildning. Rektorn uppger emellertid att hen ibland vidarebefordra information från huvudmannen och lärosäten om möjligheter till behörighetsgrundande utbildning till lärare, exempelvis på arbetsplatsträffar och i medarbetarsamtal, men detta sker utan systematik och regelbundenhet. Av intervjuer med rektorn och lärare framgår vidare att under det senaste året har två lärare på Nya skolan i Lilla Edet deltagit i behörighetsgrundande utbildning. Ännu en lärare har en planerad behörighetsgrundande utbildning som börjar under nästa termin. I dessa fall har det varit läraren själv som tagit initiativet till utbildningarna, men flera lärare tillägger att rektorn har uppmuntrat till utbildningarna när detta väl kommit på tal.

Reella förutsättningar att delta i behörighetsgrundande utbildning

Skolinspektionens granskning visar att rektorn på Nya skolan i Lilla Edet arbetar på flera sätt för att ge lärare som är intresserade av behörighetsgrundande utbildning förutsättningar att delta, och arbetet sker med delaktighet från huvudmannen. Rektorerna diskuterar med skolchefen och ibland ekonomiansvarig om vilka möjligheter som finns för den enskilda läraren att studera behörighetsgrundande utbildningar. Huvudmannens stöd utgår från skolenhetens behov av utbildning.

Rektorn på Nya skolan i Lilla Edet uppger att de på både skolenhets- och huvudmannanivå ser positivt på utbildning och stöttar lärare som vill läsa behörighetsgrundande utbildning. Det finns dock inget färdigt erbjudande i huvudmannens organisation för lärare som vill studera, utan stödet varierar från fall till fall. Det är rektorn som avgör vilket stöd en enskild lärare ska få utifrån skolenhetens behov. Vidare uppger rektorn att lärare som går behörighetsgrundande utbildning tar tjänstledigt för att kunna studera, men att de i vissa fall kan få viss kurslitteratur betald.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att följande utvecklingsarbete behöver inledas:

- Rektorns arbete med att informera om möjligheter till att delta i behörighetsgrundande utbildning behöver utvecklas.

Ett samlat och strategiskt arbete med att utbilda lärare inom organisationen är ett sätt att öka andelen behöriga lärare. Särskilt betydelsefullt kan detta vara för huvudmän som under lång tid haft svårigheter med att rekrytera behöriga lärare. För att fullt ut kunna använda behörighetsgrundande utbildning som ett sätt att

öka andelen behöriga lärare, behöver berörda lärare få information om vilka möjligheter och förutsättningar som finns att delta i sådan utbildning.

Vid Nya skolan i Lilla Edet finns lärare som undervisar i ämnen de inte är behöriga i som har arbetat på skolenheten under en längre eller kortare tid. Några av dessa lärare har själva tagit initiativ till att läsa in ytterligare behörigheter. Huvudmannen förmedlar information till rektorerna i organisationen och rektorn för Nya skolan i Lilla Edet uppmuntrar lärarna att delta i behörighetsgrundande utbildning. Informationen om möjligheter och förutsättningar för behörighetsgrundande utbildning når dock inte alltid fram till lärarna.

Skolinspektionen rekommenderar därför både huvudmannen och rektorn att utveckla arbetet med att informera befintliga lärare om möjligheter till och förutsättningar för att genomgå behörighetsgrundande utbildning.

På Skolinspektionens vägnar

2022-12-20

X Malin Lundquist

Malin Lundqvist
beslutsfattare
Signerat av: Malin Lundquist

2022-12-20

X Anna Alm

Anna Alm
Föredragande
Signerat av: Anna Alm

I den slutgiltiga handläggningen av ärendet har även Jenny Bergman Westling och Sarah Vinterlycka deltagit.

Bilaga 1: Bakgrundsuppgifter

Besöket på Nya skolan i Lilla Edet genomfördes av Anna Alm och Ann Edvinsson den 8-9 november. Det genomfördes ytterligare intervjuer digitalt den 15-16 november 2022. Då deltog Jenny Bergman Westling.

Nya skolan Trollhättan AB ansvarar för tre grundskolenheter, varav Nya skolan i Lilla Edet är en. Skolverkets officiella statistik visar att andelen legitimerade lärare i grundskolan som undervisar i minst ett ämne som de är behöriga i (heltidstjänster) har varierat de senaste fem läsåren i Nya skolan Trollhättan AB. Andelen har varierat mellan 44,1 procent och 54,3 procent. Under samma period har motsvarande andel för riket som helhet varierat mellan 70,1 procent och 71,4 procent i. Läsåret 2021/2022 var andelen lärare som undervisar i minst ett ämne som de är behöriga i 49,8 procent i Nya skolan Trollhättan AB och motsvarande andel för riket som helhet 71,0 procent. Läsåret 2021/2022 varierade andelen mellan huvudmannens grundskolenheter med knappt 20 procentenheter. Lägst andel hade skolenheten Nya skolan Lilla Edet (37,1 procent) medan skolenheten Nya skolan Pettersberg hade högst (54,6 procent).

För Nya skolan Lilla Edet visar Skolverkets officiella statistik att andelen lärare som är legitimerade och undervisar i minst ett ämne som de är behöriga i, varierar de senaste fem åren mellan 25,1 procent och 50 procent. Läsåret 2021/2022 var andelen 37,1 procent.

Av den dokumentation som Skolinspektionen har tagit del av i samband med granskningen framgår att på Lilla skolan i Nya Edet är sex av elva lärare behöriga. Fem av dessa lärare undervisar i ämnen eller en skolform som de inte är behöriga i.

På skolenheten är det två lärare som går behörighetsgrundande utbildning för att bli legitimerade.

Bilaga 2: Underlag för bedömning

Vid granskningsbesöket inhämtas information verksamheten som sedan bedöms i relation till fastställda kvalitetskriterier för att identifiera såväl styrkor som svagheter i det arbete som bedrivs. Bedömningarna i detta beslut grundar sig på:

- Två gruppintervjuer med lärare vid den utvalda skolenheten
- En intervju med rektorn för den utvalda skolenheten
- En intervju med en representant för huvudmannen
- En gruppintervju med rektorer
- Insända dokument från huvudmannen och rektorn
- Den officiella statistik som finns att tillgå om den aktuella skolenheten och huvudmannen

Innan beslut har fattats har huvudmannen fått ta del av Skolinspektionens protokoll samt getts möjlighet att inkomma med synpunkter.

Bedömningsområden

Bedömningarna görs i relation till kvalitetskriterier som Skolinspektionen tagit fram inom ramen för granskningen.

Inom respektive område granskas huvudmannens och rektorns arbete inom följande delar:

Frågeställning 1: I vilken utsträckning gör huvudmannen och rektorn breda och uthålliga ansträngningar för att rekrytera och behålla behöriga lärare?

- Kartlägga och analysera behov av behöriga lärare.
- Brett och uthålligt arbete med att rekrytera behöriga lärare.
- Aktivt arbete för att behålla de behöriga lärare som arbetar på skolan och inom huvudmannens övriga grundskolor.

Frågeställning 2: I vilken utsträckning bedriver huvudmannen och rektorn ett aktivt och strategiskt arbete för att öka behörigheten bland befintliga lärare genom behörighetsgrundande utbildning?

- Uppmuntra och stödja undervisande lärare att delta i behörighetsgrundande utbildning.
- Skapa reella förutsättningar för undervisande lärare att delta i behörighetsgrundande utbildning.

Mer information om kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens hemsida:
<https://www.skolinspektionen.se/aktuellt/granskningar-pa-gang/huvudmans-och-rektors-arbete-for-att-fler-elever-ska-fa-undervisning-av-behoriga-larare/>

Bilaga 3: Författningsstöd

Bedömningsområde 1 och 2

2 kap. 8, 9, 10, 13, 18 och 34 §§ samt 4 kap. 3 och 4 §§ skollagen (2010:800)

Förordning (SKOLFS 2010:37) om läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet, 2.8 Rektorns ansvar.